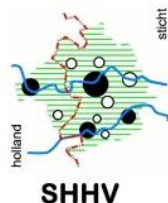

NIEUWSBRIEF

November 2018 nr. 10

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957 gevestigd te Woerden
De SHHV heeft per 1 januari 2018 de Culturele ANBI-status verworven

Werkgebied: De (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld
Adres: Bekenlaan 20, 3448 XC Woerden / tel. 06-50 25 78 22 / mail@shhv.info / www.shhv.info
Bank: IBAN: NL42 RBRB 0943 3513 40 t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden
KvK-nummer: 40.46.44.34
Sociale media: De SHHV is ook bereikbaar via Facebook en Twitter

Uit het bestuur

Van de voorzitter

Koeiemart, lezingen en excursies

Het was een hele overgang: 's morgens wakker worden in het zuiden van Spanje en 's middags helpen bij de verkoop van boeken en andere zaken in de Koeiemart-kraam van onze vereniging. Fantastisch om te zien hoeveel plezier bezoekers hebben in een gesprekje over historische zaken in Woerden en omgeving. En ja, van het een komt het ander. De een maakt gebruik van de

aantrekkelijke boekenaanbieding, een ander schrijft zich in als nieuw lid, en weer iemand anders was op zoek naar een mooi boek als cadeau. Iets vergelijkbaars vond eerder plaats bij de deelname aan de Open Monumentendag. De mooie resultaten komen ten goede aan de Stichting SHB – de

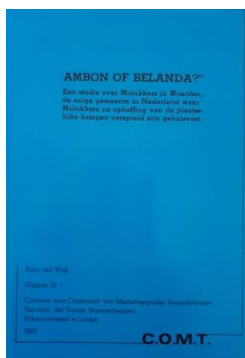

Foto: Frans van Bork.

stichting waarmee onze vereniging onder andere kan helpen om nieuwe uitgaven mogelijk te maken. Onze boekentafel stond er natuurlijk ook bij de buitengewoon druk bezochte lezing van *Luc Panhuysen*. Velen maakten gebruik van de mogelijkheid om een aangekocht boek te laten signeren door de auteur. En wat dagen later bleek de excursie naar de Wierickerschans ook al een mooi succes. Voeg dat bij weer een interessante uitgave van *Heemtijdinghen* en u begrijpt: onze vereniging bloeit, dankzij al onze vrijwilligers! Interesse om mee te doen? Graag! Neem vandaag nog contact met ons op! Niek de Kort – SHHV voorzitter.

Speciale aandacht voor "Ambon of Belanda?"

ISBN 9071042146, Uitgever: Centrum voor Onderzoek van Maatschappelijke Tegenstellingen, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Rijksuniversiteit, Leiden

Het boek bevat het resultaat van een studie over de Molukkers in Woerden, de enige gemeente in Nederland waar Molukkers na opheffing van de plaatselijke kampen verspreid zijn gehuisvest.. Het is geschreven door Nico van Wijk en verscheen voor het eerst in 1985. Recentelijk verscheen een herdruk. Belangstellenden kunnen het boek bestellen via ambonofbelanda@gmail.com . (kosten 10 Euro, exclusief verzendkosten). Het is ook verkrijgbaar bij Bruna en boekhandel 'De Hoeksteen', beiden in Woerden. Meer informatie over het verhaal van de Molukkers in Woerden is te vinden bij:

<http://www.verhaalvanwoerden.nl/de-verhalen/molukkers-in-woerden>

NIEUWSBRIEF

November 2018 nr. 10

Komende activiteiten

Dinsdag 27 november, 20.00 uur – toegang gratis
Ds. Haitsma lezing – *Iconen* – verzorgd door Paul Bröker
Locatie: Lutherse Kerk, Jan de Bakkerstraat 11, 3441 ED Woerden.

Oudtestamentische Triniteit (ca 1425) van de Russische iconenschilder Andrej Roeblov (1360-1430).

(Collectie Paul Bröker).

Deze lezing geeft een goed inzicht in het wezen en de verering van iconen binnen het orthodoxe christendom. Na een inleiding over de geschiedenis van de iconen – van de keizersportretten in het oude Rome en de Fayumportretten in het oude Egypte, via de beeldenstrijd in Byzantium, de val van Constantinopel en de ineenstorting van het Oost-Romeinse Rijk tot de ontwikkeling van Moskou tot het Derde Rome – komt de plaats aan bod die iconen innemen binnen de orthodoxe geloofsbeleving. We maken verder kennis met de belangrijkste onderwerpen en hun theologische en symbolische betekenissen. Aan de hand van verschillende voorstellingen van Christus, de belangrijkste iconen van de Moeder Gods, de iconen van de grote feestdagen (de Aankondiging, de Geboorte van Christus, de Doop in de Jordaan, Transfiguratie, Kruisiging, de Opstanding, Hemelvaart, Nederdaling van de Heilige Geest, Heilige Drie-eenheid en het Ontslapen van de Moeder Gods) zullen we verder worden ingevoerd in deze fascinerende wereld.

Spreker is drs. Paul Bröker, oud-directeur van Helikon, Landelijk Instituut voor Religie in Kunst en Cultuur in Utrecht en tegenwoordig zelfstandig werkzaam onder de naam 'PaulBröker Kunstgeschiedenis'. Als kunsthistoricus laat hij zich niet direct leiden door een zuiver kunsthistorische benadering. Het is zijn overtuiging dat een goed inzicht in een kunstwerk pas ontstaat wanneer men zich verdiept in de leefwereld waarin het kunstwerk in opdracht werd gegeven. Door wie werd het

besteld? Wat was de functie van het kunstwerk en vooral: wat betekende het voor de mensen in de tijd dat het werd vervaardigd en welke symboliek draag het? In zijn lezingen en publicaties wil Paul Bröker vooral het verhaal *achter* de kunst vertellen.

Vooruitblik SHHV lezingen – aanvang 20.00 uur, toegang gratis - tenzij anders vermeld

Maandag 10 december Ina Bertsch – *Relieken* – De Dam, Woerden. Let op: het programma voor deze avond is gewijzigd ten opzichte van vorige aankondigingen.

Dinsdag 15 januari 2019 Sophie Visser – *Het Reeuwijkse land* - geschreven en ongeschreven verhalen – De Dam, Woerden.

Dinsdag 19 februari 2019 Erik Gol - *Het Stadsmuseum door de eeuwen heen, een geschiedenis van verbouwingen en restauraties* – De Dam, Woerden.

Wetenswaardigheden

Help mee met de restauratie van "Het Beleg van Woerden"

In de collectie van Stadsmuseum Woerden bevindt zich een uniek schilderij dat de belegering van Woerden in 1575/76 voorstelt. Het verkeert helaas in slechte staat. Er loopt een online crowdfunding-actie om geld bijeen te brengen voor de nodige restauratie. Kijk voor meer informatie op: <https://www.voordekunst.nl/projecten/7775-restauratie-het-beleg-van-woerden> En ... help mee om de restauratie mogelijk te maken via uw **donatie!**

Foto: Stadsmuseum Woerden

Het schilderij werd rond 1600 gemaakt door een onbekende schilder ter nagedachtenis aan de belegering van Woerden tijdens de Tachtigjarige Oorlog. Twee restauratoren hebben het schilderij onderzocht en elk een inschatting gemaakt van de benodigde maatregelen om het werk te restaureren. Inmiddels is duidelijk dat hier honderden uren vakwerk in gaat zitten. Deze restauratie gaat € 22.000,- kosten. Stadsmuseum Woerden doet een bijdrage van € 5.000,- en heeft hulp nodig om de rest van de restauratie te kunnen betalen. Zeker met het oog op het naderende jubileumjaar 2022, wanneer Woerden 650 jaar stadsrechten viert, zou het fantastisch zijn als dit werk binnenkort weer toonbaar is voor toekomstige generaties.

De belegering van Woerden door Spaanse soldaten begon op 8 september 1575. De Spanjaarden probeerden de stad van de buitenwereld af te sluiten door de toegangswegen te controleren en de stad uit te hongeren. Omdat Woerden het beleg had zien aankomen, waren de dijken al doorgebroken en landerijen onder water gezet (inundaties). Ook waren soldaten ingekwartierd en voedselvoorraden ingeslagen.

Het schilderij leest als een stripverhaal: op verschillende plekken staan belangrijke gebeurtenissen uit het beleg afgebeeld. We zien Woerden en omgeving vanuit het noordnoordoosten. Er staan veel plaatsen op. Linksonder vinden we Harmelen (Hermelen) aan de Rijn, terwijl rechtsonder Zegveld te zien is. Op de voorgrond ligt Kamerik, aangeduid als Camerick. Op de horizon zijn in het midden Oudewater, rechts Gouda en vlak daaronder Waarder aangegeven. De lichtblauwe kleur geeft de inundaties weer. Omdat de Spaanse soldaten de stad niet konden naderen, wierpen zij schansen op. De Woerdenaren wierpen zelf echter ook een schans op, de Woerdenschans. Deze werd gebruikt als uitvalsbasis voor tochten naar Gouda om voedsel- en krijgsvorraden aan te voeren. Hierdoor leden de inwoners nauwelijks gebrek. In augustus 1576 begonnen Spaanse troepen in Brabant en Vlaanderen te muiten. Omdat de om Woerden gelegeerde soldaten daar nodig waren, vertrokken zij op 24 augustus. Woerden was weer vrij. Om dit feit te gedenken is het schilderij gemaakt. Het heeft vele eeuwen gehangen in het stadhuis van Woerden, waar nu Stadsmuseum Woerden is gevestigd.

NIEUWSBRIEF

November 2018 nr. 10

Expositie: "Relieken", tot en met 13 februari 2019

Armreliquarium met relik van de Heilige Lucia (Afbeelding: Museum Catharijne Convent).

Wat is de kracht van relieken? Waarom worden ze gekoesterd en reizen mensen er duizenden kilometers voor? U staat oog in oog met de meest bijzondere relieken uit verschillende tijden, culturen en religies. Het woord relik komt van relinquere, wat 'overblijven' betekent. Een relik is een tastbaar overblijfsel dat herinnert aan en verbindt met een persoon, plek of gebeurtenis. Binnen het christendom, het boeddhisme en de islam kunnen relieken restanten zijn van een persoon die een voorbeeldstellend leven leidde. Maar ook voorwerpen die de mensen dichterbij hun voorouders, belangrijke staatshoofden, historische helden, idolen en andere rolmodellen brengen, zijn al eeuwenlang populair. Het **Museum Catharijne Convent te Utrecht** brengt al deze aspecten samen in deze unieke tentoonstelling. **Tip:** bezoek deze expositie in relatie tot onze lezing op 10 december! Meer informatie: <https://www.catharijneconvent.nl/bezoek-ons/tentoonstellingen/>.

Verjaardag Leo Gestel: viering op zondag 25 november a.s. – Stedsmuseum Woerden

Op zondag 25 november viert het Stedsmuseum Woerden de verjaardag van **Leo Gestel**. Hij zou (op 22 november) 137 jaar zijn geworden. Ter gelegenheid hiervan wordt een splinternieuwe digitale route gelanceerd die langs verschillende werken van hem voert. De route biedt meer achtergrondinformatie bij de werken die in de tentoonstelling 'Gestel & Gestel; schilders en drukkers' te zien zijn. En elke eerste zondag en derde donderdag van de maand kunt u om 14.00 uur een gratis rondleiding in het Stedsmuseum volgen.

Leo Gestel – Zelfportret 1916 (bron: wikimedia).

'Woeste wijven en wijze wieven' - Utrechtse vrouwen, een geschiedenis

Een lezing door Wendy de Keyzer

22 november, 20.00 uur – Locatie: De Schalm, Oranjelaan 10 in De Meern – toegang € 5,-

Trijn van Leemput nam als eerste de pikhouweel ter hand om de beruchte dwangburcht Vredenburg te slopen. Belle van Zuylen vroeg op een bal een heer ten dans en liet zich ontvallen dat zij geen talent had voor ondergeschiktheid. In 'Kindjeshaven' werd het leven van meer dan honderd joodse kinderen gered van het nazi-geweld dankzij Trui van Ier en Jet Berdenis van Berlekom. Deze en nog meer

Utrechtse vrouwen passeren de revue. Geschiedenis vertelt vaak het verhaal van grote mannen, koningen en krijgers. Maar welk stempel hebben vrouwen op de geschiedenis in Utrecht gedrukt? Deze lezing werpt op humoristische wijze licht op het leven van Utrechtse vrouwen, vanaf de Middeleeuwen tot nu, die soms dwars tegen de conventies in vorm gaven aan de maatschappij waarin zij leefden. Daar was soms veel moed voor nodig...

Deze Nieuwsbrief is namens het bestuur samengesteld, onder dank aan de vele informanten en tipgevers. **Suggesties voor de volgende Nieuwsbrief? Mail de informatie naar mail@shhv.info**